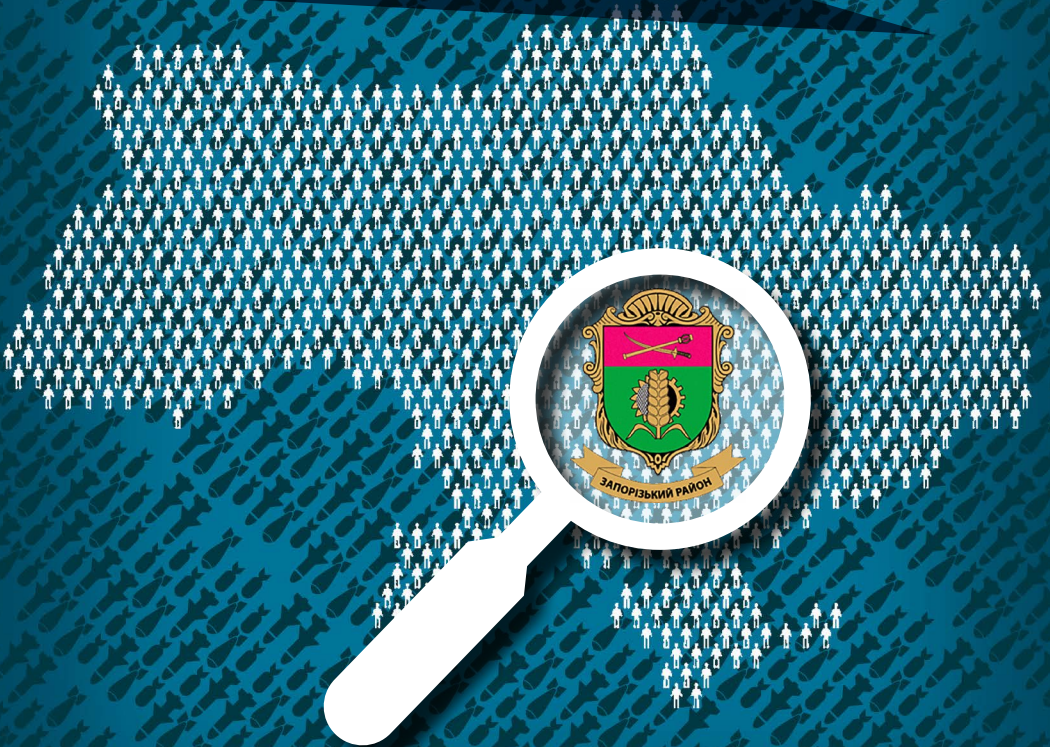

Моніторинговий звіт
**МІСЦЕВИЙ ІНДЕКС
ПРАВ ЛЮДИНИ**
у Біленьківській об'єднаній територіальній
громаді Запорізького району
в Запорізькій області

2024 р.

Місцевий індекс прав людини у Біленьківській об'єднаній територіальній громаді Запорізького району в Запорізькій області: Звіт моніторингу Уляни Єгорової / Ред. С. Бізденежний, Б. Мойса – 40 с.

Склад моніторингової групи: **Наталія Єсіна**
Уляна Єгорова
Сергій Бізденежний

Цей звіт демонструє результати моніторингу дотримання прав людини на місцевому рівні у **Біленьківській об'єднаній територіальній громаді** Запорізького району в Запорізькій області за інноваційним інструментом Місцевий індекс прав людини.

Місцевий індекс прав людини – це мініпроект Української Гельсінської спілки з прав людини, заснований для підтримки і ефективного розвитку реформи децентралізації в Україні. Критерієм ефективності визнано такий розвиток, що базується на засадах пріоритету прав людини в усіх сферах її взаємин з державою.

Моніторингу підлягає **Біленьківська селищна об'єднана територіальна громада** Запорізького району в Запорізькій області

Цей проект спрямований на підвищення спроможності органів місцевого самоврядування у здійсненні заходів захисту соціально-вразливих груп населення в умовах воєнного стану. Мета проекту буде досягнута шляхом проведення моніторингів діяльності влади на місцях за інструментом «Місцевий індекс прав людини» (детально ознайомитись з інструментом та результатами досліджень в інших громадах можна на сайті Національного індексу прав людини). Моніторинги Місцевого індексу прав людини націлені на рівень територіальних громад. Вони аналізують, наскільки успішно місцевій владі вдається виконувати свої повноваження з позиції реалізації прав людини.

За результатами досліджень, спільно з представниками місцевої громади буде сформовано детальний звіт щодо цікавих практик на місцях, досягнень та позитивних прикладів реагування органів місцевого самоврядування (далі по тексті – ОМС) на виклики війни, а також розроблені практичні рекомендації з вирішення прогалин та недоліків, що особливо важливо для громад прикордонних областей. Командою проекту, зокрема, заплановано проаналізувати діяльність ОМС за напрямом «Гідний рівень життя».

В громадах, які вже брали участь у подібних проектах, завдяки конкретним рекомендаціям щодо вдосконалення якості роботи органів місцевої влади, вдалося підвищити рівень довіри та покращити суспільне сприйняття як діяльності влади на місцях, так і реформи децентралізації в цілому. Готовий моніторинговий звіт є універсальним аналітичним продуктом, який можна використовувати під час подальшої стратегічної роботи в громаді, а також комунікації з міжнародними організаціями,

Проведення моніторингів Місцевий індекс прав людини у населених пунктах Черкаської та Сумської областей було підтримано Програмою Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Права людини в дії».

Період проведення: 01.01.2024 р – 25.04.2024 року.

РЕЗЮМЕ

за результатами проведеного моніторингу за методологію місцевого індексу прав людини у Біленьківській об'єднаній територіальній громаді Запорізького району в Запорізькій області

У період з 01.01.2024 р. по 25.04.2024 р. за методологією місцевого індексу прав людини було проведено моніторинг дотримання прав людини за напрямком «Гідний рівень життя».

При дослідженні дотримання прав людини за напрямком «Гідний рівень життя» використовувались різні методи, в тому числі: візуального спостереження; аналіз офіційного сайту Біленьківської сільської ради; проведення експериментів; пошук інформації у відкритих джерелах; інформаційні запити до Біленьківської сільської ради; опитувань місцевих мешканців громади.

Під час проведення дослідження встановлено про наявну місцеву систему надання соціальних послуг у Біленьківській ОТГ, наявні підтримуючі місцеві програми населення через соціальну допомогу, налагоджену роботу місцевої влади з благодійними і громадськими організаціями щодо надання гуманітарної допомоги (продуктами харчування, гігієнічними наборами, паливними брикетами, психологічними і юридичними послугами).

У Біленьківській ОТГ Запорізького району Запорізької області надання соціальних послуг здійснюється через КУ «Центр надання соціальних послуг» Біленьківської сільської ради інші надавачі соціальних послуг фактично не залучаються. Проведення аналізу потреб населення громади у соціальних послугах проводиться через звернення місцевих мешканців до органу місцевого самоврядування, через наявні повідомлення від місцевих депутатів і старост громад, медичних закладів у громадах та поліцейських громад, а також за результатами виїздів фахівців соціальної роботи у села на місцях.

На рівні громади створені і функціонують програми: соціального захисту дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, дітей із сімей що опинилися в складних життєвих обставинах; соціального захисту пільгових категорій громадян; соціальні послуги сім'ям з дітьми та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання.

Проте виявлені недоліки в роботі більш широкого інформування місцевого населення про можливості отримання соціальних послуг і соціальних допомог, необхідності збільшення людського ресурсу місцевого надавача соціальних послуг, залучення недержавних надавачів соціальних послуг за для задоволення усіх можливих потреб місцевого населення у соціальних послугах, а також інші недоліки, які зазначені у відповідному звіті моніторингу.

Зміст

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРОМАДУ	5
ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ МОНІТОРИНГУ ЗА НАПРЯМКОМ: ГІДНИЙ РІВЕНЬ ЖИТТЯ	8
ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ	37

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРОМАДУ

Біленьківська об'єднана територіальна громада у Запорізькому районі Запорізької області. Адміністративний центр – село Біленьке.

Біленьке – село Запорізького району, Запорізької області, розташоване на березі Дніпра, південно-західніше міста Запоріжжя. Відстань до м. Києва – **583** км.

Чисельність населення громади складає **12 561** осіб.

Площа громади становить **357,2** км².

Органом місцевого самоврядування є Біленьківська сільська рада, яка складається з 21 депутата та голови ради.

Код ЄДРПОУ: **24904858**.

Адреса: **Запорізька область, Запорізький р-н,
с.Біленьке, вул. Центральна, 4в.**

Поштовий індекс: **70441**.

Час роботи ради: **понеділок- п'ятниця 8:00–16:30,
субота та неділя: вихідний.**

Сайт: <https://bilenske-silrada.gov.ua>

Ел-пошта: bilenkivska.silrada@ukr.net

Сторінки в соціальних мережах: https://t.me/Bilenke_TG_ZP

Телефон: **(061) 287-32-71**

До складу Біленьківської об'єднаної територіальної громади входять дев'ять сел:

Рада (орган місцевого самоврядування)	Адміністративний центр	Населені пункти
Біленьківська сільська рада Запорізького району Запорізької області	село Біленьке	село Біленьке
Біленьківська сільська рада Запорізького району Запорізької області	село Біленьке	село Біленьке Перше
Біленьківська сільська рада Запорізького району Запорізької області	село Біленьке	село Червонодніпровка
Біленьківська сільська рада Запорізького району Запорізької області	село Біленьке	село Лисогірка
Біленьківська сільська рада Запорізького району Запорізької області	село Біленьке	село Канівське
Біленьківська сільська рада Запорізького району Запорізької області	село Біленьке	село Мар'ївка
Біленьківська сільська рада Запорізького району Запорізької області	село Біленьке	село Новосергіївка
Біленьківська сільська рада Запорізького району Запорізької області	село Біленьке	село Смоляне
Біленьківська сільська рада Запорізького району Запорізької області	село Біленьке	село Уділенське

На фото: будівля Біленьківської сільської рада

У Біленьківській об'єднаній територіальній громаді (далі по тексту – Біленьківська ОТГ):

ДНЗ I-II рівня акредитації **0**

Школи (ліцей і гімназії) **4**

Дитячі садочки **1**

Медичні заклади **2**

Будинки культури **1**

Кількість офіційно зареєстрованих осіб ВПО – **3415**, з них пра-
цездатних осіб – **1968**, потребуючих працевлаштування – **5**,
дітей – **1447**, осіб з інвалідністю – **163**.

НАПРЯМОК МОНІТОРИНГУ: Гідний рівень життя

1. Чи проводить орган місцевого самоврядування (далі по тексту – ОМС) оцінку потреб мешканців громади в соціальних послугах?

ОМС здійснює збір і оновлення інформації про демографічний стан населення громади, в тому числі у розрізі вразливих категорій громадян. Виходячи із демографічної ситуації працівниками сільської ради та Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг» Біленьківської сільської ради Запорізького району Запорозької області, в тому числі у співпраці з правоохоронними органами, - здійснюється оцінка потреб населення у соціальних послугах.

Також для оцінки потреб мешканців громади у соціальних послугах створено Координаційний штаб з гуманітарних та соціальних питань Біленьківської сільської територіальної громади (у відповідності до розпорядження сільського голови від 18.04.2022 р. № 32).

Виявлення сімей, що потребують у складних життєвих обставин є пріоритетним завданням КЗ «Центр надання соціальних послуг» Біленьківської сільської ради Запорізького району Запорозької області (далі по тексту – Центр надання соціальних послуг), відділу соціального захисту населення сільської ради, Служби у справах дітей, проводяться сумісні рейди з поліцейськими громади.

Слід звернути увагу, що у попередньому 2023 році оцінка потреб населення у соціальних послугах здійснювалась додатково анкетуванням у потребі твердого палива та інших соціальних послугах.

Люди у складних життєвих обставинах перенаправляються до Центру надання соціальних послуг місцевими депутатами і старостами під час здійснення особистих прийомів на місцях у громадах. Також потреби населення у соціальних послугах з'ясовуються під час особистих прийомів громадян працівниками сільської ради, Центру надання адміністративних послуг і Центру надання соціальних послуг.

Вивчення потреб вразливих категорій населення, у відповідності до демографічних даних територіальної громади, здійснюється працівниками Центру надання соціальних послуг, шляхом виїздів, телефонних дзвінків, даних груп спеціально створених у месенджерах.

Разом з цим слід звернути увагу на відсутність інформації на офіційному [сайті](#) сільської ради про соціальні послуги, умови і порядку їх отримання, можливості заповнення онлайн-форми потреби у соціальних послугах (за для подальшої комунікації).

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

Рекомендації:

- 1.** Розмістити на офіційному сайті Біленьківської сільської ради (за окремою веб-сторінкою сайту у візуально доступному вигляді) інформацію про соціальні послуги, умови і порядку їх отримання, можливості заповнення онлайн-форми потреби у соціальних послугах (за для подальшої комунікації із запитувачем).

2. Чи дбає ОМС про виявлення людей/сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах або мають найвищий ризик потрапити в такі обставини?

Виявлення людей, що перебувають у складних життєвих обставинах здійснюється в момент реєстрації місця проживання людини у громаді, надання адміністративних послуг, під час прийомів місцевими депутатами та старостами громад у складі Біленьківської ОТГ, виїздів працівників Центру надання соціальних послуг та рейдів поліцейських громад, також такі родини виявляються через роботу груп спеціально створених у месенджерах.

Окремо щорічно наприкінці року на рівні сільської ради заслуховується звіти про роботу відділу соціального захисту населення сільської ради та Центру надання соціальних послуг щодо виконання місцевих програм соціального захисту населення та реалізацію соціальної політики (програми) Біленьківської ОТГ.

Інформація про соціальні послуги розміщена на стіні оголошень Центру надання соціальних послуг, а також надається усна консультативна допомога працівниками за запитом місцевого населення. Виявлення людей/сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах також здійснюються у взаємодії з місцевими амбулаторіями, поліцейськими громади і місцевих закладів освіти.

З метою отримання більш належної інформації із зазначеного питання, моніторами 28 березня 2024 р. було проведено експеримент, шляхом здійснення телефонного дзвінка до Біленьківської сільської ради за номером телефону ((061) 287-31-62), оприлюдненого на офіційному сайті сільської ради, з метою отримання інформації про можливість отримання соціальної

виплати людині з інвалідністю, яка не має можливості рухатись самостійно і не має належної матеріальної можливості для існування. У відповідь на усне звернення по телефону, монітору було запропоновано залишити контактний номер телефону і адресу перебування для виїзду працівника Центру надання соціальних послуг за для вивчення обставин і можливості оформлення допомоги.

Про те поряд із вищенаведене в процесі проведення моніторингу було виявлено, що будь-якої інформації на офіційному [сайті](#) Біленьківської ОТГ щодо надання соціальних послуг або отримання соціальних виплат – не виявлено.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

Рекомендації:

- 1.** Розмістити на офіційному сайті Біленьківської сільської ради (за окремою веб-сторінкою сайту у візуально доступному вигляді) інформацію про соціальні послуги, умови і порядку їх отримання, можливості заповнення онлайн-форми потреби у соціальних послугах (за для подальшої комунікації із запитувачем).

3. Чи діє в громаді політика гідного рівня життя?

На рівні Біленьківської ОТГ прийнята «Програма соціальної підтримки окремих категорій жінок і чоловіків, дівчат і хлопців «На зустріч людям» на території Біленьківської сільської територіальної громади Запорізького р-ну Запорізької області на 2024 рік, затвердженої рішенням Біленьківської сільської ради від 23.02.2024 року №03 (далі по тексту – Програма «На зустріч людям»).

Ця програма покликана сприяти досягнення цілей соціального захисту населення, через суттєве підвищення ефективності системи соціальної допомоги в громаді в умовах воєнного стану, через посилення адресності її надання, підтримки вразливих верств населення у громаді.

Очікувані результати від програми:

- **Здійснення** в умовах воєнного стану в Україні усі можливі заходи щодо соціального захисту жінок і чоловіків, дівчат і хлопців;
- **Забезпечення** рівних прав і можливостей жінок і чоловіків для гідного їх існування, вирішення проблем матеріально-технічного, соціально-побутового, культурного характеру.
- **Здійснення** конкретних заходів, спрямованих на надання адресної підтримки окремим категоріям громадян, що зареєстровані та проживають на території Біленьківської територіальної громади Запорізького району Запорізької області.
- **Забезпечення** соціального обслуговування, надання соціальних та реабілітаційних послуг, залучення до співробітництва громадських та благодійних організацій.
- **Зростання** довіри до влади.

- **Здобуття** та/або розширення досвіду громадськими організаціями у різних напрямках співпраці.
- **Встановлення** партнерських відносин між владою та громадськими організаціями.
- **Зростання** активності громадян, громадських та благодійних організацій, спрямованих на надання соціальних послуг малозахищеним категоріям громадян.
- **Підвищення** результативності виконання сільською радою своїх завдань та вдосконалення якості муніципальних послуг.

Під реалізацію цієї програми з місцевого бюджету закладено 3 402 456,00 грн. та визначено відповідального виконавця програми в особі Виконавчого комітету Біленьківської сільської ради. Строк виконання програми – 2024 рік. Виконавчим комітетом формуються звіти про виконання цієї програми. Ця програма є щорічною, аналогічні їй приймалися ОМС і в попередні роки.

В основу розробки програми покладено аналіз законодавства України, що формує соціальну політику в країні, досвід роботи сільської ради в сфері соціального захисту, який був отриманий у процесі реалізації попередніх соціальних програм. Програма включає додаткові заходи щодо забезпечення гарантованих прав і можливостей членів громади в рівній мірі користуватися економічними ресурсами, що спрямовуються на задоволення потреб жінок і чоловіків соціально-вразливих груп, які потребують соціальної допомоги та підтримки. Програма передбачає особистісно орієнтований індивідуальний підхід з урахуванням особливостей жінок та чоловіків, які відчувають дискримінацію за ознакою соціального становища та орієнтована на досягнення конкретних результатів, підлягає моніторингу та контролю.

Разом з цим вказана програма не оприлюднена на офіційному сайті Біленьківської сільської ради, що унеможлиблює ознайомлення з нею зацікавлених осіб.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

Рекомендації:

1. Оприлюднити Програму «На зустріч людям» і звіти по її виконанню на офіційному сайті Біленьківської сільської ради.

4. Чи ОМС сформував інфраструктуру та умови надання соціальних послуг?

За результатами проведеного дослідження встановлено, що в Біленьківській ОТГ з метою надання соціальних послуг створено Відділ соціального захисту населення Біленьківської сільської ради Запорізького району Запорізької області та КУ «Центр надання соціальних послуг» Біленьківської сільської ради Запорізького району Запорізької області. Наданням соціальних послуг у громаді займається саме КУ «Центр надання соціальних послуг», а відділ працює над реалізацією політики надання соціальних послуг на місцевому рівні.

Бюджетне фінансування надання соціальних послуг здійснюється із бюджету ОТГ та призначено для функціонування КУ «Центр надання соціальних послуг» Біленьківської сільської ради, утвореного на території громади для надання соціальних послуг, що свідчить про наявність потенціалу для розвитку надання соціальних послуг.

Зі слів працівників КУ «Центр надання соціальних послуг» Біленьківської сільської ради, як єдиного офіційного і належного надавача соціальних послуг у громаді – фінансування надання соціальних послуг є достатнім. Разом з цим соціальні послуги надаються 2 соціальними робітниками, соціальні працівники – відсутні (з огляду відсутності кваліфікованих працівників). Штатної чисельності працівників не вистачає за для покриття попиту місцевого населення Біленьківської ОТГ, що потребує збільшення фінансування фонду оплати праці Центру надання соціальних послуг, а також залучення соціальних працівників. У громаді станом на момент проведення моніторингу соціальними послугами з догляду вдома користується 12 осіб, яким надаються послуги силами 2х соціальних робітників.

Біленьківська ОТГ не залучає недержавних надавачів соціальних послуг через соціальне замовлення. Соціальна підтримка місцевого населення здебільшого здійснюється епізодично через організацію надання гуманітарної допомоги неурядовими організаціями (благодійними фондами, громадськими організаціями, міжнародними організаціями та ін.). В Біленьківській ОТГ у 2023 року проводились заходи підвищення професійної компетентності/кваліфікації працівників КУ «Центр надання соціальних послуг» Біленьківської сільської ради (як надавача соціальних послуг утвореного громадою), - через Запорізький обласний центр соціальних служб.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення не зараховувати бал.

Бал не зараховано

Рекомендації:

- 1.** З метою задоволення попиту місцевого населення у соціальних послугах, поліпшення якості надання соціальних послуг через їх конкурентність, сприяти залучення недержавних надавачів соціальних послуг через соціальне замовлення на основі конкурентного ринку.
- 2.** З огляду на чисельність місцевого населення і кількості сел у складі Біленьківської ОТГ, Збільшити фонд оплати праці КУ «Центр надання соціальних послуг» Біленьківської сільської ради за для залучення додаткових соціальних робітників та соціальних працівників.

5. Чи вживаються заходи для надання соціальних послуг людям старшого віку?

За наданою інформацією в процесі проведення моніторингу з'ясовано, що Біленьківською сільською радою вживаються заходи для надання соціальних послуг людям старшого віку, але в обмеженому вигляді, так само існує бюджетні обмеження по грошовій допомозі. Так, КУ «Центр надання соціальних послуг» здійснюється догляд за громадянами похилого віку, особами з інвалідністю, хворі, які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги. Вразливі категорії осіб відповідно до Програми «На зустріч людям» у разі звернення надається матеріальна допомога.

Програмою «На зустріч людям» передбачено щорічна грошова допомога людям старшого віку з числа:

- Мати-героїнь (по 2 тис. грн., з передбаченим загальним бюджетом на ці витрати 16 тис. грн.);
- ветеранам-Чорнобильцям, учасникам бойових дій, ветеранам, працівникам ДСНС, учасникам АТО (по 1 тис. грн., з передбаченим загальним бюджетом на ці витрати 180 тис. грн.);
- жінкам і чоловікам, яким виповнилось 90, 95,100 та 105 років (по 1 тис. грн., з передбаченим загальним бюджетом на ці витрати 6 тис. грн.) та ін..

Також в межах надання соціальних послуг передбачено надання послуги догляду вдома.

Згідно демографічних даних Біленьківської ОТГ людей старшого віку налічується 3185, з них: старше 80 років – 388 людина (одиноких осіб цього віку - 7); одиноких осіб старше 60 років – 4 людини (вони ж перебувають у складних життєвих обставинах і отримують соціальні послуги); старше 80 років, які перебувають у складних життєвих обставинах і отримують соціальні послуги – 7 людей.

Завдяки підтримці неурядових організацій, місцеве населення епізодично отримує гуманітарну допомогу: продуктами харчування (продуктовими наборами); засобами гігієни; будівельними матеріалами (у разі руйнування житла внаслідок бойових дій) та паливними брикетами.

Культурні заходи через наближеність до бойових дій у громаді не проводяться з моменту оголошення воєнного стану.

З іншого боку законодавством передбачено створення умов для дозвілля людям похилого віку. Відповідно до ст. 31 ЗУ «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» – з метою сприяння активному довголіттю громадян похилого віку місцевими органами влади створюються умови для заняття фізкультурою, спортом, туризмом, надається можливість проведення дозвілля з прилученням до культурних та духовних цінностей.

За результатами проведеного аналізу, через необхідність більшого залучення місцевої влади до роботи із людьми похилого віку, монітори прийняли рішення не зараховувати бал.

Бал не зараховано

Рекомендації:

- 1.** Створити програму з дозвілля для людей похилого віку з урахуванням викликів небезпеки пов'язаних з війною.
- 2.** Організувати надання соціальних послуг у вигляді натуральної допомоги для малозабезпечених громадян старшого віку.

6. Чи вживаються заходи для надання соціальних послуг людям з інвалідністю?

Згідно демографічних даних Біленьківської ОТГ людей з інвалідністю налічується 407, з них: дітей- 26, дорослих – 381.

На території Біленьківської ОТГ функціонує Комунальний заклад «Центр надання соціальних послуг Біленьківської сільської ради Запорізького району Запорізької області» та відділ соціального захисту населення виконавчого комітету Біленьківської сільської ради. За рахунок бюджетних коштів особам з інвалідністю надається «Догляд вдома», транспортні послуги, інформування та консультування. Через залучення благодійних, гуманітарних і громадських організацій надається гуманітарна допомога у вигляді продуктів харчування, засобів гігієни і паливних брикетів.

Програмою «На зустріч людям» передбачено одноразові грошові виплати особам, які мають статус інвалідності з дитинства - до 2 тис. грн., з передбаченим загальним бюджетом на ці витрати 149 тис. грн.. Також вказаною програмою передбачені одноразові грошові виплати для людей з окремими видами важких захворювань (ниркова недостатність 5-го ступеню із знаходженням на гемодіалізі; хворим на целіакію).

Окрім вказаного КУ «Центр надання соціальних послуг» надає соціальні послуги догляду вдома, що передбачає в собі виконання робіт і надання послуг потребуючій людині в межах затверджених національних стандартів. За допомогою громадських і благодійних фондів надається допомога (грошова або будівельними матеріалами) для ремонту будинків людям постраждалих від обстрілів військами РФ, в тому числі будинків де проживають люди з інвалідністю. З огляду на наведене, адресна грошова допомога є досить обмеженою.

Соціальне таксі в громаді функціонує у форматі попередніх заявок від потребуючих людей до КУ «Центр надання соціальних послуг», і подальшої комунікації з організаціями- партнерами (БО «Право на захист», БО «БФ «Карітас Запоріжжя» та ін.) для реалізації такої заявки.

Про те слід звернути увагу на відсутність наступних можливостей для людей з інвалідністю: допомога у придбанні спеціального харчування; побутові послуги перукаря, ремонту і пошиву одягу, косметологічні послуги; можливість створення умов доступності в житлі людини з інвалідністю; можливості перекладу жестовою мовою (за потреби); послуги паліативного догляду.

За результатами проведеного монітори прийняли рішення не зараховувати бал.

Бал не зараховано

Рекомендації:

- 1.** Створити програму з паліативного догляду в межах надання соціальних послуг працівниками КУ «Центр надання соціальних послуг» або залучення профільних партнерських організацій.
- 2.** Здійснити заходи з організації надання таких послуг, в тому числі через залучення організацій-партнерів: допомога у придбанні спеціального харчування; побутові послуги перукаря, ремонту і пошиву одягу, косметологічні послуги; можливість створення умов доступності в житлі людини з інвалідністю; можливості перекладу жестовою мовою (за потреби).

7. Чи вживаються заходи для надання послуг для сімей з дітьми?

У громаді з метою надання послуг сім'ям з дітьми ведеться облік багатодітних сімей, прийомних сімей, сімей, де діти знаходяться під опікою, сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, сімей, де діти виховуються одним з батьків.

Зазначені категорії сімей отримують гуманітарну допомогу від благодійних і громадських організацій, а також соціальний супровід відповідно до діючих державних стандартів, а саме послуги інформування та консультування.

Під час сумісних рейдів відповідальних служб здійснюється обстеження матеріально - побутових умов сім'ї та інформування про можливість отримання соціальних послуг у громаді.

Програмою «Назустріч людям» передбачено надання адресної соціальної допомоги окремим категоріям жінок і чоловіків, що перебувають у складних життєвих обставинах, в тому числі багатодітним сім'ям, самотнім матерям та чоловікам, які самотійно виховують дітей, а також надання адресної соціальної допомоги окремим категоріям жінок і чоловіків, що мають на утриманні дітей з інвалідністю та особам, що мають статус інвалід з дитинства на подолання складних життєвих обставин.

Програмою «На зустріч людям» передбачено і забезпечено місцевим бюджетом:

- надання адресної соціальної допомоги окремим категоріям жінок і чоловіків, що перебувають у складних життєвих обставинах, в тому числі багатодітним сім'ям, самотнім матерям та чоловікам, які самотійно виховують дітей - до 2 тис. грн., з передбаченим загальним бюджетом на ці витрати 50 тис. грн.;

- надання адресної соціальної допомоги окремим категоріям жінок і чоловіків, що мають на утриманні дітей з інвалідністю для подолання складних життєвих обставин - до 2 тис. грн., з передбаченим загальним бюджетом на ці витрати 149 тис. грн.;
- надання одноразової грошової допомоги одному із батьків на проїзд до реабілітаційних установ дітям з інвалідністю внаслідок дитячого церебрального паралічу - 1 тис. грн., з передбаченим загальним бюджетом на ці витрати 1 тис. грн.;
- надання одноразової матеріальної допомоги неповнолітнім дітям, що мають статус ВПО і перемістились з окупованих територій та територій, на яких ведуться активні бойові дії і навчаються в закладах освіти Біленьківської сільської ради - до 2 тис. грн., з передбаченим загальним бюджетом на ці витрати 190 тис. грн.

За інформацією наданої працівниками сільської ради з місцевого бюджету надається фінансова допомога у зв'язку з народженням дитини: для дітей ВПО та прийомним родинам – 2 тис. грн.. Надається харчування немовлят та засоби гігієни для немовлят. Безкоштовне харчування учнів I – IV класів та учнів вразливих груп. Передбачена можливість безоплатного перевезення учнів до закладів освіти ОТГ на шкільному автобусі, про те через бойові дії навчання наразі проходить у форматі онлайн.

Біленьківською сільською радою забезпечено:

- надання статусу дітям, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів – станом 2023 рік таких дітей було 10;
- вирішення за участю Служби у справах дітей спорів між батьками щодо визначення місця проживання або зміни прізвища та імені дитини;

- підтвердження місця проживання дитини для її тимчасового виїзду за межі України.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

Рекомендації:

1. Розробити програму з надання за кошти місцевого бюджету фінансової допомоги сім'ям у зв'язку із народженням дитини, з метою стимулювання народжуваності в громаді.

8. Чи вживаються заходи для надання послуг для дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування?

За результатами моніторингу з'ясовано про належну роботу сільської ради в напрямку захисту прав дітей, зокрема в роботі служби у справах дітей щодо належного умов розвитку дитини, встановлення/припинення опіки або піклування, на тимчасове влаштування в сім'ю дитини-сироти або дитини позбавленої батьківського піклування, та ін..

З метою забезпечення реалізації прав дитини на життя, охорону здоров'я, освіту, соціальний захист, сімейне виховання та всебічний розвиток, створено комісію з питань захисту прав дитини Біленьківської сільської ради та затверджено її склад (рішення Біленьківської сільської ради від 16.03.2021 № 34).

Також затверджено «Комплексну програму з оздоровлення та відпочинку дітей, підтримки сім'ї, молоді, тендерного паритету і протидії торгівлі людьми на території Біленьківської сільської ради Запорізького району Запорізької області на 2024 рік» (рішення Біленьківської сільської рад від 20.12.2023 № 09).

Діти-сироти та діти позбавлені батьківського піклування отримують послуги з оздоровлення за наявності путівок для зазначеної категорії.

Біленьківською сільською радою забезпечено:

- Встановлення, припинення опіки, піклування.
- Участь представників органів опіки та піклування у судових слуханнях у справах, що стосуються прав дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування.
- Надання згоди на тимчасове влаштування в сім'ю дитини-сироти або дитини позбавленої батьківського піклування; взяття на виховання в сім'ю дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

9. Чи вживаються заходи для надання послуг внутрішньо переміщеним особам?

З метою створення належних умов для забезпечення життєдіяльності внутрішньо переміщених осіб, затверджено програму підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб в Біленьківській сільській територіальній громаді на 2023-2025 роки (рішення Біленьківської сільської ради від 02.12.2022 року № 06).

Особи похилого віку та особи з інвалідністю з числа внутрішньо переміщених осіб прийняли участь в експериментальному проекті з надання в закладах охорони здоров'я, які належать до сфери управління Міністерства соціальної політики, окремих соціальних послуг деяким категоріям осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах та отримали послугу «Підтримане проживання» у санаторії «Батьківщина».

Програмою «На зустріч людям» передбачено надання одноразової матеріальної допомоги неповнолітнім дітям, що мають статус ВПО і перемістилися з окупованих територій України та територій, на яких ведуться активні бойові дії і навчаються в закладах освіти Біленьківської сільської ради.

Біленьківською сільською радою забезпечено:

- безперешкодне влаштування дітей внутрішньо переміщених осіб у дошкільні та загальноосвітні навчальні заклади (оцінюється у громадах, де проживають внутрішньо переміщені діти);
- підтримка малозабезпечених родин ВПО: гуманітарною допомогою у налагодженій співпраці з благодійними і громадськими організаціями; соціальна допомога, як визначеній родині у складних життєвих обставинах;
- працевлаштування ВПО в межах укладеного меморандуму з центром зайнятості у м.Запоріжжі.

В межах експерименту 11.04.2024 року до Біленьківської сільської ради за номером телефону ((061) 287-31-62), оприлюдненого на офіційному сайті сільської ради для вирішення соціальних питань, з метою отримання інформації про можливість отримання житла для родини ВПО з м. Гуляйполя Запорізької області було здійснено дзвінок. У відповідь на поставлені питання по телефону працівником сільської ради було надано детальну інформацію щодо отримання житла за програмою «Прихисток», допомоги у оформленні грошової допомоги, проведено опитування щодо складу родини і наявності дітей, наявності особливих потреб, необхідність гуманітарної допомоги (продуктами харчування, засобами гігієни, одязі та іншими речами першої необхідності), запропоновано залишити контактні дані для подальшої комунікації щодо переїзду в громаду.

Про те з іншого боку, на [сайті](#) Біленьківської сільської ради відсутня актуальна корисна інформація для ВПО у візуально доступному місці. На сайті наявна інформація щодо призначення щомісячної державної грошової допомоги для ВПО станом на серпень 2023 року.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

Рекомендації:

- 1.** Оприлюднити на сайті Біленьківської сільської ради актуальну інформацію щодо можливостей для ВПО у соціальних послугах та будь-яких інших можливостей допомоги для ВПО на рівні громади, як таких.

10. Чи вживаються заходи для надання послуг ветеранам, військовослужбовцям та членам їх родин?

На рівні громади місцевою Програмою «На зустріч людям» передбачено:

- надання допомоги в проведенні поховання і компенсування витрат на ритуальні послуги або адресної допомоги, сім'ям військовослужбовців ЗСУ, які загинули, померли від хвороби під час бойових дій на території України.
- адресна грошова допомога учасникам бойових дій, що вже демобілізовані і в 2024 році не приймають участі в бойових діях.
- надання адресної грошової допомоги неповнолітнім дітям: загиблих воїнів ЗСУ за період з 24.02.2022; воїнів ЗСУ, визнаних зниклими безвісти за період з 24.02.2022; воїнів ЗСУ, що перебувають у полоні - 22.02.2024.
- надання одноразової матеріальної допомоги демобілізованим військовослужбовцям в 2024 році, в тому числі: з різних причин, у разі поранення.
- надання одноразової матеріальної допомоги у разі визнання у 2024 році зниклими безвісти військовослужбовців, мобілізованих для проходження військової служби на особливий період під час проведення бойових дій.
- надання одноразової матеріальної допомоги у разі перебування військовослужбовців у полоні в 2024 році (крім тих, які добровільно здалися в полон), мобілізованих для проходження військової служби на особливий період під час проведення бойових дій.

Біленьківською сільською радою забезпечується через індивідуальні плани реабілітації, складених медичними закладами оздоровлення та санаторно-курортного лікування родин відповідної категорії за рахунок місцевого бюджету, в межах вищевказаних можливостей місцевої Програми «На зустріч людям».

Надання послуг ветеранам, військовослужбовцям та членам їх родин здійснюється також через залучення партнерських громадських і благодійних організацій на загальних підставах, після проведення оцінки потреб фахівцями соціальної роботи.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

11. Чи вживаються в громаді заходи щодо протидії та запобіганню домашньому насильству?

З метою надання соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства, створено мобільну бригаду соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі при виконавчому комітеті Біленьківської сільської ради Запорізького району Запорізької області, затверджене положення та її персональний склад (рішенням виконавчого комітету від 22 серпня 2018 року № 654). До складу мобільної бригади входять: заступник сільського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, директор Комунального закладу «Центр надання соціальних послуг Біленьківської сільської ради Запорізького району Запорізької області», головний спеціаліст відділу соціального захисту населення виконавчого комітету, поліцейський офіцер громади, психолог КУ «Інклюзивно-ресурсного центру», староста старостинського округу, сестра медична загальної практики- сімейної медицини, начальник Служби у справах дітей. До співпраці залучається мобільна бригада БО «Посмішка ЮА».

В громаді відсутній притулок або шелтер для потерпілих від домашнього насильства, через що розміщення потерпілих забезпечується через співпрацю з партнерськими організаціями у м.Запоріжжі, після оцінки потреб фахівцями соціальної роботи сільської ради.

Разом з цим в громаді відсутня корекційна програма для кривдників, через відсутність сертифікованого фахівця і неможливість його залучення, оскільки таких фахівців в Запорізькій області немає.

Затверджено Програму запобігання та протидії домашньому насильству Біленьківської сільської територіальної громади на 2023-2025 роки (рішення Біленьківської сільської ради від 22.02.2022 № 07).

На офіційному [сайті](#) Біленьківської сільської ради розміщена інформація про поняття та види домашнього насильства, можливості допомоги та протидії такому насильству.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

12. Чи надається ОМС допомога в отриманні житла?

На рівні Біленьківської сільської ради затверджено «Програму забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа на 2024-2026 роки на території Біленьківської сільської ради Запорізького району Запорізької області» (рішення Біленьківської сільської ради від 20.12.2023 № 22).

При виконавчому комітеті Біленьківської сільської ради створена Громадська житлова комісія, яка займається питаннями квартирної обліку, наданням жилих приміщень, реалізації прав громадян на житло. Також ведеться облік осіб, які перебувають на черзі на одержання жилих приміщень та реєстрація громадян на квартирний облік.

В громаді є приклади з забезпечення житлом осіб, про те лише дітей-сиріт за державною програмою і майже повністю за державні кошти.

Громада веде опрацювання заяв на компенсацію витрат за тимчасове проживання ВПО, участь у фінансуванні цих витрат, ведення Інформаційно-аналітичну систему Прихисток (наразі в цьому реєстрі наявні 184 людини).

З іншого боку, в Біленьківській ОТГ відсутні:

- фонд тимчасового житла (або переліку земельних ділянок під житлове будівництво), що може надаватись у користування тих, хто цього потребує;
- житлові приміщення для тимчасового (до 6 місяців) поселення внутрішньо переміщених осіб або наявність в громаді переліку житлових приміщень, доступних для безоплатного розміщення ВПО;

- місцеві довгострокові програми з пільгового кредитування (у тому числі іпотечного будівництва або придбання житла).

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення не зараховувати бал.

Бал не зараховано

Рекомендації:

1. Провести ревізію і створити реєстр фонду тимчасового житла (або переліку земельних ділянок під житлове будівництво), що може надаватись у користування тих, хто цього потребує; фонду житлових приміщень для тимчасового (до 6 місяців) поселення внутрішньо переміщених осіб або наявність в громаді переліку житлових приміщень, доступних для безоплатного розміщення ВПО. Також провести у Біленьківській ОТГ ревізію житлового фонду на предмет покинутих будинків через неприйняття спадщини, з подальшим визнання цієї спадщини відумерлою у встановленому законом порядку, і прийняття її на баланс місцевої громади.
2. Скласти місцеву довгострокову програму з пільгового кредитування (у тому числі іпотечного будівництва або придбання житла).

13. Екстрене реагування ОМС на пошкодження об'єктів інфраструктури?

Рішенням голови Біленьківської сільської ради створено Робочу групу для комісійного обстеження, визначення шкоди та збитків на об'єктах, аналізування руйнувань, які пошкоджені в наслідок бойових дій Російської Федерації на території Біленьківської сільської територіальної громади.

Основними завданнями Робочої групи є фіксація пошкоджень, зумовлених збройною агресією Російської Федерації, будівель та споруд приватної та комунальної форми власності, а також будівель і споруд державної форми власності. На даний час Робоча група працює на постій основі.

Біленьківською сільською радою забезпечено:

- наявність плану реагування та різні сценарії пошкодження ключових об'єктів інфраструктури;
- в соціальних мережах оновлюваної інформації про відключення електроенергії, водопостачання, газопостачання, централізованого опалення. Реакцію на зміну графіків, постачання комунальних послуг у разі впровадження таких графіків через бойові дії і пошкодження енергетичної інфраструктури;
- організовано процес підвозу води та можливостей зарядити електронні пристрої у разі пошкодження об'єктів інфраструктури, - за потреби;
- організовано роботу Пунктів незламності - наразі в ОТГ таких 6 пунктів.

Поряд із наведеним слід звернути увагу на відсутність інформації на [сайті](#) Біленьківської сільської ради інформації про місцезнаходження Пунктів незламності, про те наявна інформація про існуючі актуальні [адреси](#) укриттів.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

Рекомендації:

1. Оприлюднити на офіційному сайті Біленьківської сільської ради інформацію про місцезнаходження Пунктів незламності.

14. Чи сприяє ОМС доступу в громадах до системи послуг (соціальних, медичних, адміністративних) через організацію зручного транспортного сполучення?

Мешканці мають доступ до соціальних, медичних та адміністративних послуг громаді. У старостинських округах прийом громадян здійснюється уповноваженими особами на місцях. У місцевому Центрі надання адміністративних послуг (далі по тексту - ЦНАП) наявний мобільний кейс для надання адміністративних послуг за місцем проживання маломобільних осіб. При наявності заявок на надання адміністративних послуг, фахівці ЦНАП виїзять на місце із вказаним кейсом.

На час моніторингу населені пункти громади обслуговують три маршрути: Запоріжжя - Біленьке, Запоріжжя - Червонодніпровка, Запоріжжя-Мар'ївка, - за допомогою яких можна дістатися всіх населених пунктів громади.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зараховувати бал.

Бал зараховано

ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Ключові враження від моніторингу.

Під час проведення дослідження встановлено про наявну місцеву систему надання соціальних послуг у Біленьківській ОТГ, наявні підтримуючі місцеві програми населення через соціальну допомогу, налагоджену роботу місцевої влади з благодійними і громадськими організаціями щодо надання гуманітарної допомоги (продуктами харчування, гігієнічними наборами, паливними брикетами, психологічними і юридичними послугами).

У Біленьківській ОТГ Запорізького району Запорізької області надання соціальних послуг здійснюється через КУ «Центр надання соціальних послуг» Біленьківської сільської ради інші надавачі соціальних послуг фактично не залучаються. Проведення аналізу потреб населення громади у соціальних послугах проводиться через звернення місцевих мешканців до органу місцевого самоврядування, через наявні повідомлення від місцевих депутатів і старост громад, медичних закладів у громадах та поліцейських громад, а також за результатами виїздів фахівців соціальної роботи у села на місцях.

На рівні громади створені і функціонують програми: соціального захисту дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, дітей із сімей що опинилися в складних життєвих обставинах; соціального захисту пільгових категорій громадян; соціальні послуги сім'ям з дітьми та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання.

Проте виявлені недоліки в роботі більш широкого інформування місцевого населення про можливості отримання соціальних послуг і соціальних допомог, необхідності збільшення людського ресурсу місцевого надавача соціальних послуг, залучення недержавних надавачів соціальних послуг за для задоволення усіх можливих потреб місцевого населення у соціальних послугах.

Базові рекомендації:

1. Розмістити на офіційному сайті Біленьківської сільської ради (за окремою веб-сторінкою сайту у візуально доступному вигляді) інформацію про соціальні послуги, умови і порядку їх отримання, можливості заповнення онлайн-форми потреби у соціальних послугах (за для подальшої комунікації із запитувачем).
2. Оприлюднити Програму «На зустріч людям» і звіти по її виконанню на офіційному сайті Біленьківської сільської ради.
3. З метою задоволення попиту місцевого населення у соціальних послугах, поліпшення якості надання соціальних послуг через їх конкурентність, сприяти залучення недержавних надавачів соціальних послуг через соціальне замовлення на основі конкурентного ринку.
4. З огляду на чисельність місцевого населення і кількості сел у складі Біленьківської ОТГ збільшити фонд оплати праці КУ «Центр надання соціальних послуг» Біленьківської сільської ради за для залучення додаткових соціальних робітників та соціальних працівників.
5. Створити програму з дозвілля для людей похилого віку з урахуванням викликів небезпеки пов'язаних з війною.
6. Організувати надання соціальних послуг у вигляді натуральної допомоги для малозабезпечених громадян старшого віку.
7. Створити програму з паліативного догляду в межах надання соціальних послуг працівниками КУ «Центр надання соціальних послуг» або залучення профільних партнерських організацій.

- 8.** Здійснити заходи з організації надання таких послуг, в тому числі через залучення організацій-партнерів: допомога у придбанні спеціального харчування; побутові послуги перукаря, ремонту і пошиву одягу, косметологічні послуги; можливість створення умов доступності в житлі людини з інвалідністю; можливості перекладу жестовою мовою (за потреби).
- 9.** Розробити програму з надання за кошти місцевого бюджету фінансової допомоги сім'ям у зв'язку із народженням дитини, з метою стимулювання народжуваності в громаді.
- 10.** Оприлюднити на сайті Біленьківської сільської ради актуальну інформацію щодо можливостей для ВПО у соціальних послугах та будь-яких інших можливостей допомоги для ВПО на рівні громади, як таких.
- 11.** Провести ревізію і створити реєстр фонду тимчасового житла (або переліку земельних ділянок під житлове будівництво), що може надаватись у користування тих, хто цього потребує; фонду житлових приміщень для тимчасового (до 6 місяців) поселення внутрішньо переміщених осіб або наявність в громаді переліку житлових приміщень, доступних для безоплатного розміщення ВПО. Також провести у Біленьківській ОТГ ревізію житлового фонду на предмет покинутих будинків через неприйняття спадщини, з подальшим визнання цієї спадщини відумерлою у встановленому законом порядку, і прийняття її на баланс місцевої громади.
- 12.** Скласти місцеву довгострокову програму з пільгового кредитування (у тому числі іпотечного будівництва або придбання житла).
- 13.** Оприлюднити на офіційному сайті Біленьківської сільської ради інформацію про місцезнаходження Пунктів незламності.

Українська Гельсінська спілка з прав людини (УГСПЛ) – найбільша асоціація правозахисних організацій України, що об'єднує 27 правозахисних недержавних організацій. Спілка сприяє розвитку гуманного суспільства, що базується на повазі до людського життя, гідності та гармонійних стосунків між людиною, державою і природою через створення платформи для співпраці між членами Спілки та іншими учасниками правозахисного руху.

04070, м. Київ, вул. Фролівська, 3/34
Тел. +38 044 485 17 92
факс +38 044 245 99 24
<http://www.helsinki.org.ua>
e-mail: office@helsinki.org.ua

